

САНДРО САНДРЕЛИ ЛОША ШЕГА

Превод от италиански: Маргарита Златарова, 1979

chitanka.info

Когато огромната врата се отвори, през залата премина многогласен вик на изумление.

Пред възхитените погледи на членовете на комисията се извиси необятният и заплашително нелеп Контивакс-К-0015-Максимус — най-съвършеният електронен мозък-гигант, на който толкова бе задължена съвременната цивилизация. Контивакс-К-0015-Максимус беше голям колкото пететажна сграда и господствуваше над цялата зала. Неговите вътрешности се състояха от безброй електронни лампи, бутончета, ключове, транзистори, търсачи, от хиляди тайнствени метални кутийки с най-разнообразни размери. Това чудовище, направено от стъкло и метал, имаше хиляди усти. Стотици кабели се преплитаха в неговата утроба, стрелки потрепваха по разноцветни циферблати, а перата на осцилографите чертаеха сложни криви. Милиарди лампички се запалваха и гаснеха, магнити и перфоленти се виеха в дълбините му. И всичко това щракаше и шумолеше толкова тихо, като че тълпа призраци си бяха устроили сборище на собствените си гробове.

Атмосферата в залата беше привлекателна и тайнствена, поне за членовете на правителствената комисия.

— Възхитително... и ужасно! — възкликна мис Айвенхо Бекерел, като машинално поправи украсената си с цветя шапка.

— Да, да, прави впечатление! — потвърди и сенаторът Триви, като пъшкаташе, защото не беше в състояние да разкопчае жилетката си. Всички членове на комисията инстинктивно се притиснаха един към друг, после станаха и на пръсти прекосиха залата.

Генералният директор Сънисбой снизходително се усмихна и плътно пристегна снежнобялата си престилка.

— Не се бойте, господа... Кони (ние го наричаме просто Кони) не е чак толкова страшен, както ви се струва. Той е приятел, искрен приятел на хората и наш верен сътрудник. Вече много години ни помага да разрешаваме важни проблеми.

— Но той ни струваше няколко милиарда! Дори и сега изяжда всеки ден маса пари! — възкликна сенаторът Беруски, шефът на правителствената комисия.

Генералният директор отново се усмихна.

— Господа — с нагласено весел глас каза той. — Позволете ми да отбележа, че от време на време някой от участниците в

междуконтиненталния конгрес прави запитване за сумите, доста значителни (аз пръв признавам това), похарчени за експлоатацията на Контивакс. И тогава незабавно към нас, в изчислителния център на планетата, се отправя поредната комисия... Но тези визити ме радват, мога дори да кажа, че изпадам във възторг от тях. И нито една от комисииите не напусна нашата лаборатория, без да оцени по достойнство наистина великата помощ, която този могъщ електронен мозък оказва на човечеството, като хиляди, не, милиони пъти покрива всички разходи!

Членовете на комисията, включително и мис Айвенхо Бекерел, замълчаха възхитени. Непрекъснатото ритмично бърбене на Контивакс навяваше дрямка, а милиардите разноцветни светлинни, които преливаха от електронните лампи, шумоленето на перфолентите и трепкането на стрелките по циферблатите окончателно хипнотизираха уважаемите членове на комисията.

— Всичко е изчислено най-прецизно — продължаваше генералният директор. — Запомнящото устройство на Контивакс с помощта на свършени протонни и неутронни броячи осъществява строго обмислен контрол за икономичната работа на всички връзки и вериги. Нито един потенциометър не изразходва излишен ват, нито в едно реле няма излишен ом съпротивление. Мощността на електронните блокове, схемите за обратна връзка, контактните броячи, големината на реактивните и комбинираните съпротивления — всичко това е изчислено с точност до една милиардна микрони и една трилионна микросекунди. Няма изчисление, което Кони да не може да направи, при това за толкова нищожно време, че дори най-точните броячи не могат да го зафиксираат. Кони самостоятелно решава най-трудните задачи и уверено води света към невиждан разцвет. Кой състави само за няколко дни междупланетен план за развитието на селското стопанство? Кой за по-малко от месец завърши разработката на цялата континентална демографска програма? Кой изчисли мощността и размерите на суперреактивните двигатели, които ни дават възможност да пътешествуваме със скоростта на мисълта? Кой проектира могъщи космолети с химико-ядрено гориво, които позволиха на човечеството да стигне до планетата Плутон?

Директорът дълго описва всички достойнства на устройството, като уверено водеше правителствената комисия по лабиринтите на

Контивакс-К-0015-Максимус. А Контивакс пробляскваше със светлинните си, вибрираше и разказваше нещо с хилядите си гънки гласчета, като навяваше умиротворение и спокойствие. Джентълмените и дамите от комисията имаха чувството, че тихичко ги приспива ласкава майка.

Като прекара към три часа в утробата на Контивакс и разгледа неговите механизми, правителствената комисия, уморена и потресена от всичко видяно, отново се озова в централната зала, застлана с мраморни и метални плочи. Всички бяха доволни, а най-вече генералният директор Сънисбой, макар да беше малко пресипнал от прекаденото усърдие. И тук мис Айвенхо Бекерел изписа на пергаментовото си лице плаха усмивка, вдигна пръстчето на дясната си ръка и изгука:

— Господин Сънисбой... Не можем ли да видим Контивакс в действие? Например как той изчислява нещо обикновено, съвсем обикновено?

Генералният директор, разбира се, очакваше това. Той от опит знаеше, че политическите дейци са същински деца, само че рано узрели, и трябват да угажда на нелепите им капризи. Усмихна се уверено, разбрал вече, че е спечелил сражението, и каза:

— Нека някой от вас, господа, благоволи да напише две двадесетцифрени числа... Кони с безукорна точност ще направи умножението за една десета от микросекундата!

— Така си и знаех! — възкликна сенаторът Беруски, който досега пазеше гробно мълчание. — Този фокус с умножението сте го демонстрирали на всички комисии, които са проверявали работата на Контивакс... Няма ли да ни покажете нещо по-ново?

— Разбира се, че може! — възкликна генералният директор (и си помисли: „Дявол да го вземе този самонадеян кретен“!). — На вашите услуги, господин сенаторе!

— Така — каза Беруски. — През цялото време си задавах въпроса, може ли вашият чудотверец Кони да извлече корен квадратен от минус единица?

Членовете на комисията погледнаха сенатора, сякаш беше някой новоизлюпен гений.

— Какво казахте? — промълви Сънисбой с вид на човек, на когото са дръпнали стола внезапно и се е плюснал на пода. Но веднага

лицето му се озари от усмивка.

— О, безспорно, може. Това е потресаваща идея, дявол да го вземе! Чудно е, че никой от нас досега не се е сетил за това! Единствен вие...

— Тогава пристъпете към демонстрация — прекъсна го рязко сенаторът.

Генералният директор направи всичко сам: взе бобина с лента, перфорира я и когато на лентата бяха нанесени всички данни, я постави в отвора на машината и натисна пусковия бутон.

— Да видим... да видим как Кони ще се справи с тази задача! — ухили се той.

Контивакс спокойно погълна лентата с данните. После всичките му механизми замлъкнаха и в пълната тишина замига слаба светлинна. Внезапно лампите светнаха ярко и от вътрешността на машината се разнесе отчаян вик, толкова силен, че мазилката тук-там се отлепи от тавана. Контивакс сякаш изпитваше нетърпими мъки, стотици лампички трескаво мигаха. Огромният корпус на изчислителната машина шумно потрепери, жиците отчаяно свистяха, магнитните ленти изскочиха навън, гърчейки се като обезумели змии, и веднага изчезнаха. Разнесе се оглушителен грохот, сякаш каса с бутилки кока-кола се беше стоварила от огромна височина върху металния под.

— Не се плашете — каза Сънисбой на шашардисаните членове на комисията. — Задачата е много сложна и Кони (вие навярно знаете, че той притежава и тази рядка способност) сега подбира от подземния склад всички материали, необходими му за създаването на ново устройство... Представете си — продължи генералният директор, като с широк жест очерта гигантския корпус на машината, — че три четвърти от механизмите, които сега виждате, Контивакс пресметна и построи сам, като използваше само централното ядро на това много сложно устройство. Нито един човек, нито един учен не би могъл да направи това.

В това време вътре в Контивакс нещо непрекъснато свистеше, стенеше, клокочеше. Сякаш в утробата му удряха хиляди чукове. Болезненият вик ставаше все по-нетърпим, а стоновете — все по-жалостиви.

Изведнъж също тъй неочаквано, както започна, грохотът стихна и се чуваше само лекият пукот на вкараната лента. После се чу силно

щракане и отново настъпи тишина. От устата на генералния директор се изтръгна вик на ужас: някаква метална вратичка на машината се отвори и из търбуха на Контивакс се изтърколи бодлива метална топка. Тя с невероятен трясък тупна на мраморните плочи.

— Господи, какво става тук? — смаяно изхриптя Сънисбой и втренчи изумен поглед в металния предмет, който беше родила електронноизчислителната машина.

Електронният мозък отново заскърца и зарева с всичките си електронни транзистори, лампи и релета. А на пода лежеше уродлив метален робот, малка метална луковица с четири крачета от хромирана стомана и в обувки с остри шпори.

Отчаяните вопли на Контивакс бяха достигнали своя апогей и напомняха огромна глутница гладни хиени. Роботът скочи и с бързината на мълния се нахвърли към Сънисбой. Като ураган връхлетя към нещастника, обсипвайки го с ритници! Сцената на зверския побой на уважаемия генерален директор ставаше пред очите на потресените членове на правителствената комисия. Само мис Айвенхо Бекерел, която се бе строполила на пода в безсъзнание и слабо стенеше, не видя нищо. Генералният директор правеше невероятни скокове и напразно се опитваше да се спаси от непрекъснатите яростни атаки на металния робот. Той отчаяно викаше, а роботът все го риташе и риташе със стоманените си ботинки. Генералният директор се мятеше като обезумял в огромната зала и не намираше спасителната врата.

Кървавата разправа се прекрати едва след четвърт час. Сънисбой съвсем изнемощял се свлече на пода, а роботът сложи крак върху поваления си противник и с победоносен вид се огледа наоколо. В този миг Контивакс с адски шум изплю перфорираната лента, доверчиво вложена в него от злощастния генерален директор.

Вибрирайки и святкайки с хилядите си разноцветни светлинни, електронният мозък доста отчетливо (членовете на правителствената комисия се кълняха, че отлично са чули всяка дума) произнесе:

— Това да ти послужи за урок, гадинка такава!

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 1/1979 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.